

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών

ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Γενικά Εισαγωγικά Θέματα

Δρ Γεώργιος Σκόδρας

Επίκουρος Καθηγητής

Εισαγωγή

Τριών δει μέμνησον τον άρχοντα

- *Ότι άνθρωπων άρχει*
- *Ότι κατά **Νόμον** άρχει*
- *Ότι ούκ άεί άρχει*

Εισαγωγή

“Ότι ανήκει σε όλους απολαμβάνει από αυτούς τη λιγότερη φροντίδα. Οι άνθρωποι ενδιαφέρονται περισσότερο γι’ αυτό που τους ανήκει και ολιγωρούν γι αυτό που ανήκει σε όλους”

Αριστοτέλης “Πολιτικά” (1261b)

Εισαγωγή

Από αυτό που ΔΕΝ ισχύει για όλους, διότι πάρα πολλοί νοιάζονται για το κοινό καλό τεκμαίρεται ότι η διαχείριση των κοινών (βλπ διαχείριση των Δημοσίων έργων) **προϋποθέτει** τόσο από την πλευρά των υπηρεσιών όσο και από την πλευρά των αναδόχων **αναπτυγμένο αίσθημα και ήθος δικαίου και συλλογικής ευθύνης για την διαχείριση των κοινών, εμπιστοσύνη και εξαφάνιση κάθε υποκειμενικής συμπεριφοράς (άρση της υποκειμενικότητας)**

Περιεχόμενα

- **Εισαγωγή – Στοιχεία Δικαίου**
- **Νομοθεσία Δημοσίων Έργων**
- **Νομοθεσία Μελετών Δημοσίου**
- **Δίκαιο της Ενέργειας**
- **Δίκαιο του Περιβάλλοντος**
- **Νομοθεσία Υγιεινής & Ασφάλειας**

Εισαγωγή

Τα μαθήματα του Δικαίου έχουν διττό προορισμό

- Πρώτον, επιδιώκουν να δώσουν στους φοιτητές στοιχειώδεις γενικές γνώσεις σχετικές με την έννοια του δικαίου και των κανόνων του, τις βασικές νομικές έννοιες και την ερμηνεία τους, τον τρόπο λειτουργίας και απονομής της δικαιοσύνης και την έννοια του δικανικού συλλογισμού
- Δεύτερον, βοηθούν τους αποφοίτους στην παρακολούθηση Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών στους τομείς της Διοίκησης των Επιχειρήσεων, στην εξάσκηση του επαγγέλματός τους και στην επικοινωνία τους με τους θεράποντες της Θέμιδας

Εισαγωγή

Βασικό Προπτυχιακό μάθημα είναι το «Τεχνική & Ενεργειακή Νομοθεσία».

Το μάθημα αποτελείται από δύο μεγάλες ενότητες: τα «Στοιχεία Δικαίου» και την «Τεχνική - Ενεργειακή Νομοθεσία».

- Στην ενότητα «Στοιχεία Δικαίου» επιχειρείται μία γενική θεώρηση του δικαίου. Εξηγούνται οι βασικές νομικές έννοιες και οι κυριότερες έννομες σχέσεις που δημιουργούνται και περιλαμβάνονται στους κλάδους του Δικαίου
- Η ενότητα «Τεχνική & Ενεργειακή Νομοθεσία» περιλαμβάνει τα ακόλουθα γνωστικά αντικείμενα: «Δημόσια Έργα», «Περιβαλλοντικό Δίκαιο» και «Δίκαιο της Ενέργειας», «Νομοθεσία Υγιεινής & Ασφάλειας»

Εισαγωγή

Προτεινόμενα συγγράμματα (1/3)

- Δίκαιο της ενέργειας, Θ. Φορτσάκης, Wolters Kluwer – Ant. N. Sakkoulas
- Συλλογή νομοθεσίας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), Κ.Π. Βατάλης, Εκδόσεις Σάκκουλα
- Συλλογή νομοθεσίας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), Συμπλήρωμα, Κ.Π. Βατάλης, Εκδόσεις Σάκκουλα
- Κώδικας Διαχείρισης του Συστήματος & Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, Εκδόσεις Σάκκουλα
- Εισαγωγή στο δίκαιο ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Κ.Π. Βατάλης, Εκδόσεις Σάκκουλα

Εισαγωγή

Προτεινόμενα συγγράμματα (2/3)

- ❑ Η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, Κ. Γώγος, Εκδόσεις Σάκκουλα
- ❑ Κώδικας δημοσίων έργων – Νομοθεσία και Νομολογία κατ' άρθρο, Β.Ε. Κωτσοβίνος
- ❑ Δημόσια Έργα – Κωδικοποιημένη Νομοθεσία Δημοσίων Έργων και Μελετών-Ερμηνεία-Νομολογία, Δ. Σολδάτος, Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου
- ❑ Κωδικοποίηση Νομοθεσίας Δημοσίων Έργων, Ζ. Χατζηχαλκιάς, Εκδόσεις Ιων
- ❑ Ασφαλιστικά και Εργασιακά Θέματα, Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Θεσσαλονίκης

Εισαγωγή

Προτεινόμενα συγγράμματα (3/3)

- Βασικές διατάξεις προστασίας του περιβάλλοντος, Α.Ι. Τάχος, Εκδόσεις Σάκκουλα
- Δίκαιο του περιβάλλοντος, Ε. Κουτούπα-Ρεγκάκου
- Περιβάλλον – Νομοθεσία, Χ. Μιχαλοπούλου, Στ. Ρέκκας, Έκδοση Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

- Δίκαιο ονομάζεται το σύνολο των υποχρεωτικών και εξαναγκαστικών κανόνων οι οποίοι ρυθμίζουν τις σχέσεις των, σ' αυτή την κοινωνία, διαβιούντων προσώπων
- Δίκαιο είναι η ανθρώπινη θέληση η οποία ρυθμίζει την κοινωνική ζωή κατά τρόπο «ετερόνομο» και «εξαναγκαστικό».

Συνεπώς, το δίκαιο δεν προέρχεται από την ατομική θέληση των επιμέρους ατόμων αλλά επιβάλλεται εξωτερικά (ετερόνομος ρύθμιση), επιτάσσοντας και καθορίζοντας τι δύναται και τι πρέπει ή τι δεν δύναται και τι δεν πρέπει να πράττουν χωρίς ωστόσο να ζητεί τη συγκατάθεσή τους (επιτακτική ρύθμιση), επιβάλλοντας όμως στους μη συμμορφούμενους προς τους κανόνες του κυρώσεις (εξαναγκασμός)

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

Εκτός των κανόνων δικαίου τη συμπεριφορά των μελών μιας κοινωνίας ρυθμίζουν και οι κανόνες της **Ηθικής** και της **Εθιμοτυπίας**. Μεταξύ όμως των κανόνων αυτών και του Δικαίου υφίστανται ουσιώδεις διαφορές

- ❑ *Οι κανόνες Ηθικής σε αντίθεση με εκείνες του Δικαίου απευθύνονται προς τον εσωτερικό ψυχισμό του ανθρώπου, την εσωτερική του διάθεση, προερχόμενοι από τη συνείδησή του, που όμως η συμμόρφωση προς αυτούς γίνεται οικειοθελώς χωρίς εξαναγκασμό*
- ❑ *Επίσης οι κανόνες της Εθιμοτυπίας ρυθμίζουν μεν την εξωτερική συμπεριφορά του ανθρώπου, όπως οι κανόνες του Δικαίου, πλην όμως η συμμόρφωση και προς αυτούς γίνεται «οικειοθελώς» χωρίς εξαναγκασμό*

Η μη συμμόρφωση στους κανόνες της Ηθικής και της Εθιμοτυπίας μόνο τη περιφρόνηση των λοιπών μελών της κοινωνίας μπορεί να επισύρει

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

Διαίρεση: Το Δίκαιο στο σύνολό του με κριτήριο την έκταση της επιβολής του και τις σχέσεις τις οποίες ρυθμίζει διακρίνεται στο **Εσωτερικό Δίκαιο** και στο **Διεθνές Δίκαιο**

- ❑ **Εσωτερικό δίκαιο** είναι το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν τις εντός της επικράτειας σχέσεις (Πολιτείας – πολιτών και μεταξύ πολιτών)
- ❑ **Διεθνές Δίκαιο**, περιλαμβάνει κανόνες που διέπουν τις μεταξύ χωρών σχέσεις (Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο) καθώς και των σχέσεων με αλλοδαπούς ή μεταξύ αλλοδαπών (Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο)
- ❑ **Κοινοτικό Δίκαιο**, μπορεί να θεωρηθεί ως ειδική κατηγορία Διεθνούς Δικαίου με μείζονα σημασία για τις χώρες-μέλη αλλά και διεθνώς

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

Εσωτερικό δίκαιο διακρίνεται σε **Δημόσιο Δίκαιο** και **Ιδιωτικό Δίκαιο** αντίστοιχα, ενώ ως νέοι αυτοτελείς κλάδοι του Εσωτερικού Δικαίου μπορούν να αναφερθούν το Εργατικό Δίκαιο, Γεωργικό Δίκαιο, Βιομηχανικό Δίκαιο, Μεταλλευτικό Δίκαιο και το Δίκαιο Καταναλωτών

- Δημόσιο Δίκαιο ονομάζεται το σύνολο των κανόνων που αναφέρονται στην οργάνωση και λειτουργία της Πολιτείας και των σχέσεων αυτής δια των οργάνων της προς τους πολίτες
- Ιδιωτικό Δίκαιο ονομάζεται το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν τις σχέσεις μεταξύ των πολιτών της κοινωνίας (Πολιτείας) κατά τάξη ισότητας

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

Δημόσιο Δίκαιο: Λόγω του μεγάλου αριθμού των κανόνων διακρίνεται σε επιμέρους σύνολα κανόνων συναφών με συγκεκριμένο αντικείμενο εξ ου και το όνομα των επιμέρους αυτών

- ❑ Συνταγματικό Δίκαιο Περιλαμβάνει τους κανόνες δικαίου που καθορίζουν τη μορφή και τα βασικά όργανα της Πολιτείας, καθώς και τα όρια της κρατικής εξουσίας προς τους πολίτες
- ❑ Διοικητικό Δίκαιο Περιλαμβάνει κανόνες δικαίου που ρυθμίζουν την οργάνωση και τη λειτουργία της Διοίκησης καθώς και τις σχέσεις Κράτους και πολιτών
- ❑ Ποινικό Δίκαιο Περιλαμβάνει τους κανόνες δικαίου που καθορίζουν τις αξιόποινες πράξεις και τις επ' αυτών επιβαλλόμενες ποινές

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

- ❑ Δικονομικό Δίκαιο Περιλαμβάνει τους κανόνες που καθορίζουν τα όργανα και τον τρόπο λύσης των διαφορών και απονομής δικαιοσύνης. Ο κλάδος αυτός διακρίνεται σε επιμέρους Πολιτική και Ποινική Δικονομία
- ❑ Εκκλησιαστικό Δίκαιο Περιλαμβάνει κανόνες που διέπουν την οργάνωση της Εκκλησίας προς τη Πολιτεία, τα εκκλησιαστικά αδικήματα και τις επιβαλλόμενες επ' αυτών ποινές
- ❑ Δημοσιονομικό Δίκαιο του οποίου τμήμα είναι το Φορολογικό Δίκαιο. Ο κλάδος αυτός του Δικαίου περιλαμβάνει τους κανόνες που διέπουν τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος, τα της επιβολής, βεβαίωσης και είσπραξης των φόρων κλπ.

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

Ιδιωτικό Δίκαιο ονομάζεται το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν τις σχέσεις μεταξύ των πολιτών της κοινωνίας (Πολιτείας) κατά τάξη ισότητας

- **Αστικό Δίκαιο** Σύνολο κανόνων που ρυθμίζουν τις προσωπικές και περιουσιακές σχέσεις των πολιτών. Οι κανόνες αυτοί του Αστικού Δικαίου κατατάσσονται σε πέντε επιμέρους τμήματα: Γενικές Αρχές, Ενοχικό Δίκαιο, Εμπράγματο Δίκαιο, Οικογενειακό Δίκαιο και Κληρονομικό Δίκαιο
- **Εμπορικό Δίκαιο** Σύνολο κανόνων που ρυθμίζουν ειδικά το εμπόριο. Το Εμπορικό Δίκαιο διακρίνεται και αυτό στους επιμέρους κλάδους: Γενικό Μέρος (Εμποροι, Εμπορικές πράξεις, Εμπορικά σήματα, αθέμιτος ανταγωνισμός), Δίκαιο αξιογράφων (Συναλλαγματικές, Γραμμάτια, Επιταγές), Πτωχευτικό Δίκαιο, Ναυτικό Δίκαιο και Ασφαλιστικό Δίκαιο

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

- *Με τη στενή έννοια του όρου, το Κοινοτικό Δίκαιο αποτελείται από τις ιδρυτικές Συνθήκες (πρωτογενές δίκαιο) καθώς και από τους κανόνες που περιλαμβάνονται στις πράξεις τις οποίες θέσπισαν τα κοινοτικά όργανα κατ' εφαρμογή των Συνθηκών αυτών, δηλ. κανονισμοί, οδηγίες κ.λπ. (παράγωγο δίκαιο)*
- *Με την ευρεία έννοια, το Κοινοτικό Δίκαιο συμπεριλαμβάνει το σύνολο των κανόνων δικαίου που είναι εφαρμοστέοι στην κοινοτική έννομη τάξη. Επομένως περιλαμβάνει επίσης τα θεμελιώδη δικαιώματα, τις γενικές αρχές δικαίου, τη νομολογία του Δικαστηρίου, το δίκαιο που έχει προκύψει από τις εξωτερικές σχέσεις των Κοινοτήτων ή ακόμη το συμπληρωματικό δίκαιο που έχει προκύψει από τις συμβατικές πράξεις οι οποίες συνήφθησαν μεταξύ των κρατών μελών για την εφαρμογή των Συνθηκών*

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

Πηγές του Δικαίου

- Οι πηγές του Δικαίου είναι δύο, ο **Νόμος** και το **Έθιμο**

*Η διαφορά των δύο αυτών πηγών δικαίου είναι ότι ο μεν Νόμος είναι **γραπτός κανόνας δικαίου** ενώ το Έθιμο αποτελεί τον **άγραφο νόμο δικαίου** που πολλές φορές υπερισχύει του Νόμου, φθάνει να μη υπερβαίνει την καλώς νοούμενη έννομη τάξη (πχ. η βεντέτα, ή η ζωοκλοπή ως απόδειξη υπεροχής στη κλοπή των υποψήφιων γαμπρών της Νάξου, που αμφότερες είναι καταδικαστέες)*

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

- Ο **Νόμος** ως πηγή δικαίου λαμβάνει με την ευρύτερη αυτού έννοια πάσα γραπτή πηγή δικαίου που θέτει η Πολιτεία. Έτσι με την ευρύτητα του όρου ο Νόμος περιλαμβάνει το **Σύνταγμα**, τα **Ψηφίσματα**, τις **Συντακτικές πράξεις**, τους **Αναγκαστικούς Νόμους**, τους υπό τη στενή έννοια Νόμους, τα **Κανονιστικού Περιεχομένου Διατάγματα** και τις **Υπουργικές Αποφάσεις**

Εισαγωγή – Βασικοί Ορισμοί

Ιεράρχηση κανόνων *Μεταξύ των γραπτών πηγών του δικαίου, από πλευράς ισχύος υφίσταται αυστηρή ιεράρχηση*

- ❑ *Επικεφαλής όλων τίθεται το Σύνταγμα, ο θεμελιώδης νόμος, προς το περιεχόμενο του οποίου θα πρέπει να συμφωνούν όλες οι λοιπές γραπτές πηγές του δικαίου. Ακολουθεί ο τυπικός Νόμος, το Προεδρικό Διάταγμα, Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου και η Υπουργική Απόφαση*
- ❑ **Μετά την είσοδο της Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Έννομη τάξη στο ίδιο τυπικό επίπεδο με το Σύνταγμα βρίσκονται οι Ιδρυτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συνθήκες, ενώ αμφισβητείται κατα πόσον υπερέχουν του ίδιου του Συντάγματος**
- ❑ **Για τη κατάργηση μιας πράξης της Πολιτείας απαιτείται η έκδοση πράξης της αυτής τυπικής δύναμης ή μεγαλύτερης τυπικής ισχύος**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!